

Toezichtskader voor de Raad van Toezicht Informatie Beheer Groep

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Raad van Toezicht van de Informatie Beheer Groep komen, mede gelet op de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank (Stb. 1993, 714), bij Koninklijk Besluit van 15 december 1993 in werking getreden met ingang van 1 januari 1994, het volgende Toezichtskader overeen;

Overwegingen:

- overwegende dat de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, hierna te noemen de minister, jaarlijks een prestatiecontract met de hoofddirectie van de Informatie Beheer Groep, hierna te noemen de hoofddirectie, sluit, waarin de te leveren prestaties en het door de minister beschikbaar gestelde budget worden vastgelegd;
- overwegende dat de raad een orgaan is van de Informatie Beheer Groep, hierna te noemen IB-Groep, en dat de leden dientengevolge bij de vervulling van hun taak zich richten naar het belang van de IB-Groep;
- overwegende dat onderstaande artikelen een aanvulling vormen op bepalingen terzake in de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank en tezamen met deze bepalingen het toezichtskader vormen.

Artikel 1

De raad heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de hoofddirectie en op de algemene gang van zaken bij de IB-Groep. De raad staat de hoofddirectie met raad ter zijde. Bij de vervulling van hun taak richten de leden van de raad zich zowel naar het belang van de IB-Groep als naar het belang van de minister.

Artikel 2

De raad draagt zorg voor een doeltreffende inrichting van het toezicht op de hoofddirectie en geeft daartoe aanwijzingen aan de hoofddirectie over het tijdig aanleveren van de noodzakelijke gegevens. De raad ziet erop toe dat de beslissingen van de hoofddirectie die goedkeuring van de raad behoeven, bijdragen aan het bereiken van de prestatieafspraken uit het prestatiecontract.

Artikel 3

De raad spreekt zich, voordat de minister en de hoofddirectie prestatiecontracten sluiten, uit over de haalbaarheid ervan. Vervolgens ziet de raad erop toe dat de hoofddirectie de verplichtingen uit het contract nakomt en stuurt zo nodig bij. De raad brengt de minister tijdig op de hoogte indien zich onvermijdbare knelpunten en tekortkomingen voordoen in het nakomen van de prestatieafspraken met de IB-Groep.

Artikel 4

De raad heeft een toezichthoudende taak op het doelmatig en doeltreffend functioneren van de IB-Groep tevens ten behoeve van de minister, in het kader van de ministeriële verantwoordelijkheid. De leden van de raad nemen hierbij als uitgangspunt de behoorlijke vervulling van de aan de IB-Groep opgedragen wettelijke taken en de door de minister gehanteerde beleidskaders.

Artikel 5

1. De raad overlegt ten minste twee maal per jaar met de minister van OCenW in een voor- en najaarsoverleg over het functioneren van de IB-Groep en het bereiken van de prestatieafspraken uit het prestatiecontract.
2. De overleggen vinden plaats op basis van verantwoordingsdocumenten van de door de raad ondernomen activiteiten gericht op het verbeteren van het functioneren van de IB-Groep en het bereiken van de prestatieafspraken. Deze documenten bevatten in ieder geval:
 - de inschatting van de raad over de mate waarin de prestatieafspraken worden gerealiseerd en een beschrijving van eventuele knelpunten en tekortkomingen;
 - een beschrijving van de informatie op grond waarvan de raad tot deze

- inschatting is gekomen;
- een beschrijving van de acties die de raad inmiddels heeft ondernomen en nog gaat ondernemen
3. In het voorjaarsoverleg spreekt de raad zich tevens uit over de doelmatigheid en doeltreffendheid waarop de door de minister aan de IB-Groep beschikbaar gestelde middelen het afgelopen jaar zijn ingezet.

Artikel 6

De organisatie van het overleg tussen de minister en de raad is een gezamenlijke actie van het kerndepartement en de secretaris van de raad, waarbij ervan wordt uitgegaan dat:

- a. regulier overleg twee maal per jaar plaatsvindt;
- b. niet-regulier overleg wordt op verzoek van een van de partijen aangevraagd;
- c. de raad de verantwoordingsdocumenten bedoeld in artikel 4 , tenminste twee weken voorafgaand aan het overleg aan de minister zendt.

Artikel 7

De raad kan zowel de minister als de hoofddirectie gevraagd of ongevraagd van advies voorzien.

Overige bepalingen in aanvulling op de WVI:

Artikel 8

De raad geeft goedkeuring aan de jaarrekening over de apparaatskosten op een zodanig moment dat deze vóór 1 april van elk jaar, vergezeld van een accountantsverklaring, door de hoofddirectie kan worden ingediend. Alvorens de raad de jaarrekening goedkeurt, krijgt de minister de gelegenheid hierover zijn opmerkingen te maken. Indien nodig vindt overleg plaats tussen de minister en de raad.

Artikel 9

De raad ziet er op toe dat de IB-Groep geen andere rechtspersonen opricht of daarin deelneemt zonder voorafgaande toestemming door de minister.

Artikel 10

De raad hoort de minister bij de aanstelling, schorsing en ontslag van de leden van de hoofddirectie. De raad ziet er op toe dat een lid van de hoofddirectie het voornemen tot het aanvaarden van een nevenfunctie anders dan uit hoofde van zijn functie aan de Raad meldt.

Artikel 11

De leden en de voorzitter van de raad worden door de minister benoemd en ontslagen. Alvorens de raad een voordracht aan de minister doet omtrent een te vervullen plaats in de raad, consulteert hij de minister hierover.

Slotbepalingen:

Artikel 12

Dit toezichtskader treedt in werking op het tijdstip waarop het door beide partijen is vastgesteld.

Artikel 13

Dit toezichtskader kan worden aangehaald als Toezichtskader voor de Raad van Toezicht IB-Groep.

De minister van Onderwijs,
De voorzitter van de Raad van Toezicht
Cultuur en Wetenschappen
de IB-Groep

van

Toelichting bij Toezichtskader voor de Raad van Toezicht IB-Groep

1. Aanleiding

De evaluatie van de verzelfstandiging van de IB-Groep bevat onder andere een aanbeveling over de relatie minister van OCenW - Raad van Toezicht als het gaat om informatievoorziening: "Een afspraak tussen de minister en de Raad van Toezicht over de wederzijdse informatievoorziening ten aanzien van de uitvoering van de toezichthoudende functie door de Raad van Toezicht is behulpzaam voor OCenW om zicht te krijgen op de uitoefening daarvan door de Raad. Daarenboven is een jaarlijkse formele verantwoording van de Raad van Toezicht over het uitgeoefende toezicht gewenst."

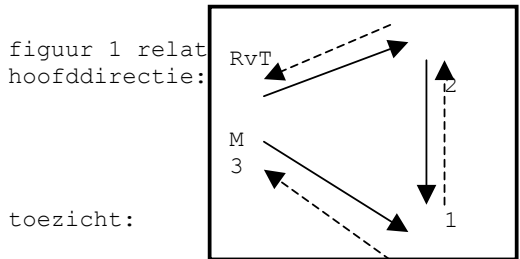
De minister en de Raad onderschrijven deze aanbeveling en geven dit gezamenlijk vorm in het onderhavige toezichtskader.

Het toezichtskader maakt tevens onderdeel uit van de verbeteringen in de aansturing, de beheersing, de verantwoording van en het toezicht op de IB-Groep zoals deze in het debat met de Tweede Kamer naar aanleiding van het wijzigingsvoorstel van de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank (WVI) aan de orde zijn gekomen. Dit is nader toegelicht in de brief van de minister d.d. 13 juli 2001 aan de Tweede Kamer.

2. Inhoud toezichtskader

Ingevolge de Ambtelijke Commissie Toezicht wordt onder "toezicht" verstaan: "toezicht is het verzamelen van de informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een oordeel daarover en het eventueel naar aanleiding daarvan interveniëren."

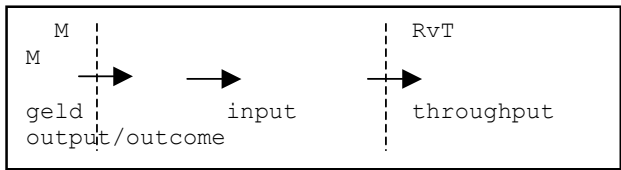
In de taakopdracht van de minister aan de IB-Groep zijn 3 partijen in het geding, namelijk minister, Raad van Toezicht en hoofddirectie. Alvorens een toezichtskader voor de Raad van Toezicht op te stellen moet er eerst een duidelijke rolverdeling en taakafbakening plaatsvinden. Dit wordt aan de hand van onderstaande twee figuren toegelicht:



- 1. relatie minister -
 - contract met outputafspraken
 - verantwoording HD over geleverde prestaties
- 2. relatie minister - raad van
 - afspraak over wijze van toezicht
 - verantwoording over uitgeoefend toezicht
- 3. relatie raad van toezicht -
 - informatie HD aan RvT over realisatie contractafspraken;
 - verantwoording HD aan RvT over wijze van werken;
 - besluiten/aanwijzingen RvT

hoofddirectie:

figuur 2 aandachtsgebieden:



Het proces van de taakuitvoering heeft 3 aspecten: input (mensen, middelen), throughput (proces) en output (te leveren prestaties). In de eerste plaats is de relatie tussen de minister en de hoofddirectie van belang. Hierin worden nadere afspraken gemaakt over de te leveren prestaties. Voor de uitvoering van wetten stelt de minister geld beschikbaar. De minister stuurt middels geld op lump sum-basis en vervolgens rechtstreeks op de output door prestatie-afspraken te maken en kwaliteitsdoelen te stellen voor een goede uitvoering van een aantal wetten. Het aandachtsgebied van de minister is dus het geld en de output. Over het realiseren van deze output is de minister verantwoording schuldig aan de Kamer.

De minister heeft geen directe bemoeienis met het uitvoeringsproces (input, throughput) waarmee de output tot stand komt. Dit is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de hoofddirectie. In tweede instantie is dit ook een aandachtsgebied van de Raad. In de taakverdeling dient de raad de taak te hebben er toezicht op te houden dat de IB-Groep goed functioneert, dat de IB-Groep haalbare output-contracten afsprekt met de minister en dat deze vervolgens door de IB-Groep worden waargemaakt. De hoofddirectie heeft de executieve verantwoordelijkheid voor het functioneren van de IB-Groep en het aangaan en het correct nakomen van verplichtingen. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de hoofddirectie zich adequaat van deze verantwoordelijkheid kwijt, stuurt zondig bij en signaleert tijdig in de richting van de minister bij onvermijdbare knelpunten en tekortkomingen in het nakomen van de outputafspraken. Daarmee is de Raad een essentiële schakel voor de minister om zijn verantwoordelijkheid naar de Kamer te kunnen waarmaken. Naast het toezicht op effectiviteit houdt de Raad vervolgens tevens toezicht op de doelmatigheid van de uitvoering. Dit laat onverlet dat de verantwoordelijkheid voor het effectief/doelmatig functioneren van de IB-Groep in de eerste plaats bij de hoofddirectie ligt.

De wijze waarop de Raad het toezicht uitoefent is in eerste instantie zijn eigen verantwoordelijkheid. In ieder geval zal de Raad de elementen welke de raad krachtens de wet moet goedkeuren nader beoordelen op hun bijdrage aan het bereiken van de prestatie-afspraken. De Raad dient pro-actief te rapporteren indien hij knelpunten en tekortkomingen (voor)ziet in het functioneren van de IB-Groep c.q. het nakomen van de contractafspraken met de minister. Vervolgens vindt voor- en najaarsoverleg tussen raad en minister plaats. Daarin zal de Raad verantwoorden op welke wijze hij bijstuurt; indien ook dan de output niet haalbaar lijkt te zijn kan de minister de keuze worden gesteld hetzij meer geld beschikbaar te stellen hetzij de doelen bij te stellen. Indien de minister van mening is dat de Raad onvoldoende stuurt, kan de minister dit bespreekbaar maken teneinde het vertrouwen te bevestigen. In het uiterste geval kan de minister de leden van de Raad ontslaan (op grond van "zwaarwichtige redenen" als bedoeld in artikel 5 lid 5 WVI). Gebruikmaking van de aanwijzingsbevoegdheid van de minister zou een minder vergaande mogelijkheid zijn, maar lijkt ongewenst omdat de minister hiermee teveel directe bemoeienis zou krijgen met het uitvoeringsproces. Er is derhalve geen (halve) medeverantwoordelijkheid van de minister voor de keuzes in de bedrijfsvoering die de IB-Groep maakt. Er is per saldo wel of geen vertrouwen in toezicht en handhaving met de daarbij behorende conclusie voor de Raad.

Kort gezegd komt het er op neer, dat de Raad de taak heeft er op toe te zien dat de IB-Groep goed functioneert, dat de IB-Groep met de minister van OCenW haalbare prestatiecontracten afsprekt en dat de contracten door de IB-Groep worden waargemaakt. De Raad van Toezicht dient erop toe te zien dat de hoofddirectie zich adequaat van haar verantwoordelijkheid kwijt. Zondig stuurt de Raad bij en signaleert hij tijdig in de richting van de minister bij onvermijdbare en structurele knelpunten in het nakomen van de prestatieafspraken met de IB-Groep. Daar vindt vervolgens overleg over plaats tussen de Raad en de minister.

De Raad stuurt onder andere bij door het goedkeuren van een aantal in de wet genoemde zaken, door regels te stellen ten aanzien van de verantwoording van de

hoofddirectie aan de Raad, door het gevraagd of ongevraagd adviseren van de hoofddirectie en door het benoemen en ontslaan van leden van de hoofddirectie.

3. Positionering ten opzichte van WVI

Het toezichtskader vormt een aanvulling op de bepalingen in de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank. In de wet zijn reeds de volgende bepalingen ten aanzien van (werkzaamheden van) de raad opgenomen:

- In artikel 5 van de wet is de procedure van benoeming, zittingsperiode en ontslag voor leden van de Raad van Toezicht geregeld en zijn de voorwaarden voor besluitvorming door de raad geregeld. Tevens is in artikel 5 aangegeven dat de regels, die de raad stelt ten aanzien van zijn werkwijze en de openbaarheid van vergaderingen, de goedkeuring van de minister behoeven.
- Artikel 6 van de wet geeft aan dat de IB-Groep zorgt voor administratieve ondersteuning van de raad en regelt dat de leden van de raad een vergoeding krijgen voor hun werkzaamheden en voor de reis- en verblijfkosten, die bij de uitoefening van de functie gemaakt worden.
- Artikel 7 stelt dat de leden van de hoofddirectie door de raad worden aangesteld, geschorst en ontslagen en dat bij schorsing of ontstentenis van een lid van de hoofddirectie de raad in de waarneming voorziet, waarbij echter leden van de raad van waarneming zijn uitgesloten.
- Artikel 8 van de wet stelt dat de hoofddirectie verantwoording verschuldigd is aan de raad, waarbij wederzijds goedgekeurde afspraken zijn gemaakt over de inrichting en wijze van bedrijfsvoering van de IB-Groep en over de onderlinge verdeling van werkzaamheden en afbakening van bevoegdheden tussen de hoofddirectie en de raad. Bovendien zijn in lid 4 van artikel 8 opgenomen welke besluiten van de hoofddirectie door de raad moeten worden goedgekeurd. Een besluit is goedgekeurd als binnen 4 weken na ontvangst ervan niet anders door de raad beslist is. In de wet zijn met name besluiten genoemd over: a. regels van de hoofddirectie over de rechtstoestand van het personeel; b. inversteringen die vooraf door de raad vastgestelde grenzen te boven gaan; c. de apparaatskostenbegroting, waarbij het bedrag vooraf door de minister is vastgesteld, nadat hierover overlegd is met de IB-Groep (volgens artikel 10); d. de jaarrekening over de apparaatskosten (zie artikel 12) en het jaarverslag (zie artikel 19); e. wijzigingen in de rechtspositie van het personeel; f. het meerjarenbeleidsplan; g. het verrichten van nevenactiviteiten, waarvoor tevens toestemming nodig is van de minister en waaraan de minister voorwaarden kan (artikel 3, tweede en derde lid), en de voor de nevenactiviteiten te hanteren tarieven.
- Artikel 15 van de wet bepaalt dat de raad de minister, en voor zover het landbouwonderwijs betreft de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, alle inlichtingen verstrekt met betrekking tot de werkzaamheden van de IB-Groep.
- Omgekeerd zullen de minister en de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de IB-Groep volgens artikel 17, voor zover beschikbaar, de benodigde gegevens verstrekken. Het Infomatiestatuuut, dat een afzonderlijk document vormt, regelt volgens artikel 18 de gegevensverstrekking tussen de minister en de hoofddirectie.
- Volgens artikel 18 kan de minister de raad aanwijzingen van algemene aard geven met betrekking tot de uitvoering door de IB-Groep van de wettelijke taken of andere door de minister goedgekeurde taken.